

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputatio || excellentium. D. doctoru[m] Iohannis Eccij &
|| Andre[a]e Carolostadij q[uae] cepta est Lipsi[a]e ||
XXVII. Iunij. An. M.D.XIX.**

**Eck, Johannes
Karlstadt, Andreas**

[Erfurt], 1519

VD16 E 320

De Purgatorio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-32477

ipso missum non nonster ista ventuari ceperunt. sed offita dudū fuerunt soluta
 per Alipharū. Johannē de turo: cre: et alios. q̄ si Petrus Jacobo cessit Hieros
 solimis in p̄silio. et loci et senectutis rōnem h̄is p̄matū petro nō aufert. sed vt
 videat aliquid facere tribuit p̄matū honoris Petro. forte velut ambitioso. cū
 ex me audierit Cyprianū. Hiero: et Znaclerū. apostolos equalis fuisse honoris
 Ergo p̄matū honoris reuerend⁹ pater tribuit Petro quē sancti patres neg
 gant. contra p̄matū regimini negat Petro. quē concors sanctorū patrū sens
 tentia et concilij Constantinē Petro tribuit. Desinat ergo oro gloriarī se p̄tra
 tam sanctos patres. p̄tra tam celebre cōcilium se maiorib⁹ auctoritatib⁹ n̄rū.
 q̄ sepe ostenderit auctoritates p̄ eum inductas. p̄matū non negare alicuius
 sancti patris sententia. Quare potius cū grecis sero sapientib⁹: velut de Tro
 sanis dicitur tandē sapiat Roma: pontificem verum Christi vicariū. p̄imum
 in orbe tenere locum. sicut greci ipsi impator: patriarcha et p̄mates hoc cons
 fessi sunt et obedientiā fecerunt Roma. ecclesie anno. 1439: 22. Nouemb: 18. et
 sic fiat pax in dieb⁹ nostris que omnia vt supra cōmitto iudicio eorum. quoruū
 interest et inererit. soli deo gloria.

¶ Non displicent omnia ferme que loquutus est egre: d. d. precipue illud Aug:
 q̄ apostolice cathedre principatus viguit semp in ecclesia Roma: si addidisset
 et vnum verbū scz principatus potestatis super omnes episcopos. et Bernhar:
 credo ro: quere tortum de ambulante Petro super mare. cum sequentia mans
 fesse fidei tribuant ambulatōne illam. non p̄matū dicente Christo cū sub
 mergeret Pet⁹ modice fidei quare dubitasti. et q̄ cupit vt credam secū ap̄os
 ceteros fuisse ordinatos episcopos a Petro apostolo. modo non placet obles
 qui. cum omnes fuerunt episcopi equaliter Petro. vt textus per. Petrū induct⁹
 probat de Juda. Et episcopatū eius accipiat alter hec de isto.

¶ De episcopatu q̄ etiā Judas fuerit episcopus iuxta illud psal: et episcopatū
 eius accipiat alter. dico episcopatū tibi vsurpari pro ap̄atu et non pro ordīne
 episcopali Nam apud plerosq̄ dubiū est an Judas etiā fuerit sacerdos. sed
 hoc nihil ad rem. exijt tñ Judas buccella sumpta quare dum in cena Christus
 ordinauerit discipulos sacerdotes Judas non fuit episcopus consecratus.
 Cōmitto hec iudicanda vt alia.

De Purgatorio.

Contra nonam conclusionem argumentat Eccius

¶ Non solū apud Theologos sed etiā in sacra scriptura. in sanctis p̄sibus
 habet q̄ vita hec p̄fens sit status et termin⁹ merendi et demerendi. quare ex
 stitentes in purgatorio amplius mereri nō posse et sic non maiorē gr̄am accipe
 hoc ita esse. p̄bo p̄ Jerim: 25. reddā eis sc̄dm opa eorū. et sc̄dm facta manū
 eorū Ita etiā Paulus ait omnes nos manifestari oportet ante tribunal Christi.
 vt referat vniūscuiq̄ pp̄ua corpis. put gessit siue bonū siue malū. scientes ergo
 timorē dñi hoibus suademus. Adde Hierony: vt gradatim descendā eo loco
 ap̄m intelligentē. hoc dicit inq̄ q̄din in mundo positi pegrinamur a dño cōs
 versatiōe bona id agamus. vt ei in futuro placere possim⁹. nō vt quidā putāt
 q̄ postea q̄ excesserimus e corpe tibi aliquid opantes. p̄mereamur. Idem fateē
 glossa ordinata. Frustra q̄ hō post corpe sibi hoc p̄mitte qd̄ hic compare nes
 glexit. Ita etiā intellexit Ambro: solum facta corpis alibi p̄mitari. Ex quib⁹
 quer cū gr̄a augeat exmeritoꝝ r̄ndentia. et anie in Purgatorio nō poterūt alii
 quid opari meritoꝝ. ex allegatis nō poterit etiā in eis augeri gr̄a. Subscribit
 ap̄tissime b. Aug: in Ench: c. 109. et 110. et reperit eadē vba p̄cipaliter q̄st: 2.
 de 8. dulcē q̄ quest: post m̄ta. Quocirca ait hic omne meritū comp̄at q̄ possit
 post hanc vitā releuari quispiā vel grauari. nemo autē se speret qd̄ hic neglexit.
 cū obierit apud deū. p̄mereri. Cessat q̄ post mortē meritoꝝ op̄is aucto. cessat
 et gratie auctio meritoꝝ respondens.

Albarti

Eccius.

De purgatorio

Bartinus.

¶ Opposuit egredi d. d. duas diuine scriptu: auctoritates et quattuor: sanctoꝝ patrū Prima Dieremię. vbi deus dicit Reddam eis scđm opa eorū. Intro facta egredi d. d. q̄ hec et similia arbitret̄ contra me pugnare. cum ego in Bello luto:io meo multo plures adduxerim in banc formā et exposuerim quōd n̄d̄ contra me pugnent. Aut eque contra purga: pugnāt. cum em̄ dicit: scriptura tota prius n̄d̄ habeat de purgato:io. sed omnia loquatur vel de inferno. vel celo. volo hoc hac vna responsione ad omnes auctoritates respōdē. q̄ non faciunt ad ppositum. sequenter et expōnes omnī patrū. nisi exp. esse meminerint purgato:ij. nā credibile est q̄ quādo tractant scripturas sanctas. sensum etiā scripture sancte sequant. Ideoq̄ alijs rationib⁹ ⁊ auctoritatib⁹ doceri oportet animas esse certas. et non augeri eas in charitate.

Eccius.

¶ Cum reuerend⁹ pater plures se allegasse dicat auctoritates in resolutione ⁊ exposuisse. vidimus. vidim⁹ quoq̄ glossam suā ad textū n̄d̄ facere. q̄ iam ostendem⁹. hoc quoq̄ non accipim⁹ in sacra scriptura n̄d̄ haberi de purga: q̄ dictum quidē Grecis et Piccardis esset fauorabile. verū Chriani: fidei aduersum. vt recte meminit in resolutione. sed ponam⁹ solutionē suā vnicam ad aeternam qua dicit adducta n̄d̄ facere ad ppositū q̄ cōtinne respondit. Ap̄tus dicit vnumquēq̄ recepturū scđm q̄ in corpe gessit. dñs pater dicit hominē res cipere etiam scđm q̄ in purgato:io gessit August: dicit. Omne meritū hic cōparari et dñs pater contradicit. etiā in purgato:io meritū compari. Hieron: dicit postq̄ e corpe excesserim⁹ n̄d̄ nos pmereri apud deum. d. pater contra dicit postq̄ e corpe excesserimus adhuc in purgato:io nos pmereri Ita de Ambrosio iudicent iam illustriss: dñationes. excellentie et prestantie vestre an p me inducta n̄d̄ faciant ad ppositū que directe n̄d̄ dicitis p̄m Brian. peto ergo q̄ vere soluat vel ostendat. quōd ad ppositum n̄d̄ factat nec meret quo et ego plures sum et adducturus auctoritates. vt manifestatum sit hoc non esse thelogistarū. sed verorum theologorū.

Bartinus.

¶ Ego qui credo fortiter. immo ausim dicere scio purgato:ij esse facile p̄na: deor: in scripturis de eo fieri mentionē quēadmodū illud Barthei inducit. Sic in dial: Ad remittit̄ neq̄ in hoc seculo nec in futuro. volens pctā quedā remitti in purgato:io admitto et illud Zachabeo: z. Scitā est et salubris cogitatio p̄ defunctis exorare ⁊c. Sed hoc volo q̄ in vniuersa scriptura non habeatur memoria purgato:ij. que possit stare in p̄sentide et punire. nam et liber Zachabeoꝝ cū non sit in canone. p̄ fidelib⁹ potens est. p̄na p̄naaces n̄d̄ facit et dicit Grego: facillime elidit̄. q̄ neq̄ hie neq̄ in futuro pctā remittat̄. i. nunq̄. ideo nolo mihi suspit̄es fieri q̄ fauerē Bohemis et grecis. hoc p̄ primo.

¶ Ad replicā d. d. dicā n̄d̄ aliquid q̄ q̄ tam prius dixi. idem em̄ reperit̄. scđo: q̄ dixi em̄ in sacris l̄tis n̄d̄ haberi de purgato:io nō posse eas. (scđe r̄ideo. neq̄ expostit̄es earū ad negotiū purgato:ij aptari. Reddū a sit aut bonū bonis. aut malū malis post mortē. Rediū sunt qui in purgato:io sunt. de quib⁹ dicte auctoritates nō loquunt̄. quib⁹ neq̄ redditū est bonum neq̄ malum. et sic purgato:ij per medium aucto:itātū semper transit̄.

Eccius.

¶ Qd se excusat. credere se ⁊ scire purgato:ij esse bene accepto et prius non. sed q̄ negat in sacra scrip: purgato:ij p̄bart. hoc tanq̄ falsum ⁊ grecanicū res p̄no. in pposito manēs. quanc̄ nec illud nec alia multo matorā p̄na. p̄rios et p̄naaces cōtinct possint. vt de Arrio et alijs p̄tib⁹: Sit q̄ p̄pterea illud dicat nō reperit̄ in scriptura q̄ cōtra p̄naacē cōmict non possit. cū oīno captiolum

et religioni nostre aduersum. ¶ De libris *Sachabeoy* quos dicit facere p[ro]p[ri]a
delib[er]at[ur] sed non esse in canone. et hoc inq[ui]s falsum est. quia em[er]it apud heb[reos] in
canone no[n] fuerint. t[ame]n ecclesia recepit eos in canone vt p[ro]p[ri]a d[omi]ni p[ri]s Augusti lib[er]
de ciuitate dei testat[ur] lib[er] 8. et sanctus I[er]obo[n] in suis decretis p[ro]stitutione[m] inicit qua[m]
ecclesia lib[er]os illos in canone recepit. Quid in suo p[ro]posito p[er]sistere vult reuerens
pater allegata p[er] me no[n] facere ad p[ro]positu[m] que t[ame]n de directo e[st] p[ro]stant. P[ri]mo est
q[uo]d dicit auctoritates illas respicere celu[m] v[el] infernu[m] no[n] inuat. q[uo]d de directo faciunt
mentionē de statu merendi et demerendi. et hunc statum d[ist]inguunt morte termina
tari. Contra i[er]obo[n] pater nullo sancto doctore inuicis audet ania[m] a corpore
essentia terminu[m] merendi progare. et merita purgatorij in celo remunerari.
et aplica clamat sententia solū remunerari opa que h[ab]e[n]t in corpore gessit. quare
dicta in resolutione sua p[ro]pendi sed tanq[ua]m insufficientia acceptare non potui. vt
illas contrarietas p[ro]p[ri]a aperiat.

¶ Martinus.

¶ P[ri]mo q[uo]d egr[eg]o d[omi]n[u]s dicit non ideo aliquid negandū esse de scriptura. q[uo]d p[ro]p[ri]a
naces p[ro]p[ri]a no[n] possint. optie et verissime dicit. sed loquor ego de his p[ro]p[ri]a
qui nos n[ost]ra auctoritate et p[ro]p[ri]o saculo p[ro]f[er]ere possunt. Euidens em[er]it est lib[er]u[m]
Sachabeoy p[ro]p[ri]a ad verus testa[m] q[ui] g[ra]t[us] sanctus Hiero[n]imo cano[n]ic[us] hebreu[m] p[ro]p[ri]a
eos solos lib[er]os valere in p[ro]p[ri]a qui de canone sunt definit sitq[ue] in hac sua
sententia recepit. facile v[er]o telo verberabimur nisi fidelib[us] p[ro]p[ri]a deamus.

¶ Sec[un]do p[ro]p[ri]a lib[er]u[m] Sachabeoy esse receptu[m] in canone. p[ro]p[ri]a ad equiuocationē. et
facile p[ro]p[ri]a d[omi]n[u]m Scio q[uo]d ecclesia recepit hunc lib[er]u[m] et hoc dicit. sed non potest
ecclesia plus tribuere auctoritatē aut firmitatis lib[er]o q[uo]d p[ro]p[ri]a seipsum habeat sicut
et cetero[rum] pat[rum] opuscula a p[ro]p[ri]a et recepit. sed non ideo p[ro]p[ri]a mat aut meliora
reddat. transeo ergo ista que in multis dicunt canon et canon.

¶ Tertio dicit auctoritates inductas directe facere mentionē de statu merendi
et eundē morte terminari. si ideo sicut p[ro]p[ri]a q[uo]d nihil de purgatorio meminerit.
sed t[ame]n de celo et inferno. ideo mo[r]tēs ad celu[m] no[n] meret mo[r]tēs ad infernu[m] non
meretur. et sic terminat v[er]i[us]q[ue] status merendi. auoquin possit eundē aucto[r]
ritatibus euidentissime p[ro]bati purgatorium.

¶ Quarto dicit me nullo auctore in illis et progare t[ame]n merendi I[er]obo[n] merita pur
gatorij remunerari asserere. fateor. hoc em[er]it feci vt disputare et audire meliora q[uo]d
ego nouerim. Ego em[er]it nihil de purgatorio noui nisi anias sibi pati iuuandas
op[er]o et o[mn]ib[us] n[ost]ris. p[ro]p[ri]a h[ab]uisset doceri si que plura de ipso possunt tradi.
Quare ap[osto]lus p[ro]p[ri]a me induct[us] q[uo]d solū opa in corpore gesta remunerent relative
ad purgatiōe[m] accept[us] est a d[omi]no d[omi]no. quomodo iam dicit no[n] posse accepti. sed solū ad celu[m]
v[el] infernu[m]. ista relatio si obseruet p[ro]p[ri]a q[uo]d no[n] pugnet d[omi]n[u]m aut dem[er]abit purgas

¶ Nona Julij Eccius.

¶ P[ri]mo cu[m] d[omi]n[u]s p[ro]p[ri]a dicit auctoritates inductas no[n] intelligi de purgatorio placet
q[uo]d ad hoc q[uo]d meritu[m] solū in hac vita q[uo]d purgato[r]iu[m] excludit in hac vita. Deinde
certū est Augusti in Enchiridion[is] loqui etiā de purgatorio q[uo]d ibidē p[ro]p[ri]a anias suis
fragilis v[er]u[m] releuari. Et Hiero[n]imo increpat eos qui putant anias exuras me
teri. qui purgato[r]iu[m] asserit Estate v[er]u[m] Quid vero dicit p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a suā esse disputa
tionē. q[ui]s no[n] h[ab]et de ea magna[m] fiducia[m]. in f[er]o plurimū. cu[m] tam post annū illam
v[er]u[m] lauerit et magno titulo disputationē inscripserit h[ab]e[n]t nouos et veteres erro
res. s[ic] tam quoq[ue] rec[er]to[rum] theologo[rum] nec stulto v[er]u[m] s[er]u[m] asserat. ac p[ro]p[ri]a p[ro]p[ri]a
eos theologos n[ost]ra n[ost]ra. q[uo]d vero diuina[m] cano[n]is equocationē. no[n] patior. q[ui]s
Augusti in illo li. 18. de ciuitate dei. eundē t[ame]n maxie in p[ro]p[ri]a aduersario no[n] potuit
equiuocare. dicendo q[uo]d no[n] fuerit in canone apud hebreos. sed apud ecclesiam.
Deinde exploratū est. cu[m] plura essent Euāgelia scripta auctoritate eccle[si]e quat[er]
suor[um] in cano[n]e recepta. et sic lib[er]os Sachabeoy receptos testatur p[ro]p[ri]a. tamē a
ecclesia iurey diuino[rum] volumina[m] annotant disto[n]das. Sed melius ad rem.